

PSST... MATURA

PYTANIE JAWNE 76 · MATURA USTNA 2027–2028

PODRÓŻE Z HERODOTEM · KONTEKST: ODYSEJA

WRÓĆ Z LEPSZYM PYTANIEM

Pytanie jawne 76: „Czym dla człowieka może być podróżowanie? Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów Podróży z Herodotem Ryszarda Kapuścińskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst”. Proponowany kontekst: Odyseja Homera.

TEŻA W JEDNYM ZDANIU

Podróż bywa odkrywaniem świata, ale jej najważniejszą częścią może być spotkanie z własną niewiedzą.

GOTOWE ZDANIA NA EGZAMIN

NA POCZĄTEK

„Podróże z Herodotem” pokazują, że najważniejszą częścią podróży bywa spotkanie z własną niewiedzą i nauka słuchania.

NA ZAKOŃCZENIE, PO KONTEKŚCIE

Kapuściński i Odyseusz dowodzą, że po podróży dom wygląda inaczej — a najlepsze, co się z niej przywozi, to lepsze pytania.

SCHEMAT ODPOWIEDZI

Konkretne fragmenty — marzenie o przekroczeniu granicy, doświadczenie Indii, metoda Herodota. Potem porównanie z „Odyseją”. Wniosek: podróż może być przygodą, zawodem, próbą charakteru i lekcją pokory. Najwięcej daje wtedy, gdy wracasz nie tylko ze zdjęciami, ale z lepszymi pytaniami.

Chcesz mieć to pytanie z głowy? W książce „Psst... matura” masz wszystkie 76 pytań: tezę, gotowe zdania, plan, pułapki i trening — a w tomie 2 wzorcowe wypowiedzi. Zajrzyj: niekazmuliczyc.pl/psst/

SPRAWDŹ SIĘ

Odpowiedz najpierw sam(a) — kierunek odpowiedzi zakryj kartką.

1. Teza — Jaką różnicę widzisz między przemieszczaniem się a poznawaniem świata?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Przemieszczenie wystawia człowieka na nowe doświadczenia, lecz nie daje jeszcze zrozumienia. Poznawanie wymaga języka, rozmów, przygotowania, pokory i krytycznego namysłu nad własnymi ocenami.

2. Indie — Dlaczego pierwsza wyprawa reportera jest równocześnie spełnieniem marzenia i lekcją pokory?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Kapuściński przekracza upragnioną granicę, ale skala obcej kultury i własne braki językowe oraz wiedzy go przytłaczają. Po powrocie próbuje czytać o Indiach; podróż uruchamia dalszą naukę.

3. Herodot — Czego współczesny reporter uczy się od starożytnego autora *Dziejów*?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Herodot podróżuje, pyta świadków, porównuje relacje i nie zadowala się pierwszą wersją. Jest wzorem ciekawości, uważności i sprawdzania informacji.

4. Kontekst — Porównaj cel drogi Odyseusza z celem Kapuścińskiego. Co obaj odkrywają o sobie?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Odyseusz zmierza do domu na Itace, przechodząc niebezpieczne próby. Kapuściński wyrusza po poznanie świata i warsztatu reportera. Obie drogi sprawdzają podróżujących i zmieniają ich spojrzenie na własny dom.

5. Pytanie komisji — Czy podróż zawsze zmienia człowieka?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Tylko wtedy, gdy podróżny jest ciekawy i otwarty. Turysta, który tylko patrzy, może wrócić taki sam.

6. Pytanie komisji — Dlaczego Kapuściński nazywa Herodota reporterem?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Bo Herodot zbierał relacje świadków, porównywał wersje i chciał zrozumieć innych, tak jak dobry reporter.